

T. J. GRÉN

VALKOINEN AUSTRALIA

Teinivuodet siirtolaisena
70-luvun Australiassa

VALKOINEN AUSTRALIA

© 2024 T.J Grén

Taitto ja kansi: Books on Demand

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: Libri Plureos GmbH, Hampuri, Saksa

ISBN: 978-952-80-5296-8

T.J.GRÉN

VALKOINEN AUSTRALIA

TEINIVUODET SIIRTOLAISENA
70-luvun Australiassa

LUKU I

Marraskuinen yö oli ollut kylmä. Sirkka-tädin aviomiehen Espoon Leppävaaraan rakentaman tilavan omakotitalon etupihalla sijaitsevalle uima-altaalle oli muodostunut jääpeite. Vielä edellisenä iltana olimme siellä polskutelleet serkkujeni kanssa. Toki vesi oli ollut kylmää, mutta kun sinne innoissaan saunasta käsin ponkaisi, se oli virkistävää. Ainahan se oli hauskaa kaksitoistavuotiaalle pojalle, kun pääsi altaaseen uimaan ja leikkimään serkkujen kanssa. Ja eihän siellä viihdytty kauaa, kun jo saunan hemmotteleva löyly kutsui takaisin lämpimään syleilyyn.

Nyt tuo allas muistutti enemmän luistelurataa pinnan kiil- täessä pihavalon loisteessa. Kylmyys iski vasten kasvoja ja keho suorastaan värähteli, kun astuimme ulos aamuvarhain kevyessä vaateuksessa. Tuon aamun kirpeä kylmyys jäisi meille viimeiseksi pitkään aikaan, ja kaukaiseksi muistoksi vain, elämän jatkuessa toisella puolella maapalloa, Australiassa. Kipakan pakkasaamun tuoma kylmyyden tunne jäi kuitenkin taka-alalle, sillä sisimmäs- säni velloi vielä sitäkin voimakkaampi tunne. Jännitys.

Se päivä, kun perheemme lähtisi suureen maailmaan oli koit- tanut. Vain mielikuvitus oli rajana sille mitä saattoi odottaa ken- guruiden maassa eteläisellä pallonpuoliskolla. Olin kyllä saanut kerättyä jo paljolti tietoa tuosta eksoottisesta maasta. Olihan televisiosarjaa nimeltä *"Skippy"* seurattu jo pitkään. Eihän siitä toki kovin selkeää kuvaa Australian arjesta saanut, mutta ainakin siitä muodostui käsitys luonnon erilaisuudesta suomen pelto- ja metsämaisemiin verrattuna. Ja olihan tuo tunnettu laulu *"katso kenguru loikkaa"* Monica Aspelundin ja Four Catsin esittämänä

soinut useasti radiossa 60-luvulla. Alkuperäinen versio oli australialaisen säveltäjän Rolf Harrisin laulama *"Tie Me Kangaroo Down, Sport"*, joka sekin oli televisiossa näytetty, nuoren tummatukkaisen hymyilevän partasuun esittämänä. Kengurut ja Australia. Siinä kaksitoistavuotiaan pojan näkökulmasta kaikki se oleellinen.

Sanotaan, että matkailu avartaa. Entä sitten täysi elämän muutos teini-iän portaalla olevalle pojalle, joka muuttaa pienestä alle kolmensadan asukkaan Turkian kylästä maailmalle? Matkaan oli valmistauduttu pitkään, sillä olihan se ollut tiedossa jo kevästä lähtien. Suomesta mukaan otettavat tavarat oli pakattu kolmeen puulaatikkoon, jotka lähetettiin maailman toiselle puolelle laivalla. Ne saapuisivat perille, vasta viikkojen jälkeen. Vanhempani olivat kesästä lähtien, pikkuhiljaa myynet kaiken irtaimiston, jonka myytyä saivat. Loput tavarat kasattiin Turkian koulun pihalle, josta kyläläiset voisivat sieltä kaiken haluamansa ottaa.

Niin päättyi Sippolan kunnassa syntyneen pojan elämä Turkian kylässä, missä hän oli koko siihenastisen elämänsä elänyt. Piiri oli ollut pieni, vaikka se olikin kasvanut puolisentoista vuotta aiemmin, kun olin aloittanut oppikoulun Inkeröiden taajamassa. Pieni kolmenkymmenen oppilaan kyläkoulu oli muuttunut viidensadan oppilaan yhteiskouluun. Nyt edessä oli kuitenkin vielä suurempi muutos. Kertaheitolla uuteen kulttuuriin, miettimättä sen enempää mitä taakseen jättää. Kuten Jouko ja Kosti vuoden 1968 hitissään lauloivat; *"Kun päättyy tää, muisto vain jää."*

Nuo lapsuuden muistot jäisivät kauas taakse, niin matkassa kuin ajassakin.

Niin ihmeelliset ovat aivojen muistilokerot. Lieneekö syynä jännitys, vai aamun aikainen herätys, mutta syvälle muistin kätköihin on jäänyt lentomatka Helsingistä Lontooseen. Samoin oli unholaan jäänyt lähtö Turkialta, ja viimeiset päivät Suomenmaassa serkkujeni luona Leppävaarassa. Vai oliko syynä se, että psykke suojeli mieltä siltä ikävältä, kun lapsuuden ystävät jäivät muistoiksi

vain. Viimeinen selkeä muistikuva suomesta on tuo uima-altaan jäinen pinta varhaisaamuna marraskuun 10. päivä vuonna 1968.

Yleisradion uutisarkistot kuitenkin paljastavat, että tuona päivänä suomesta lähti lentäen suurin yksittäinen siirtolaisryhmä kohti eteläistä pallonpuoliskoa. Ryhmän lähtö oli ylittänyt uutiskynnyksen ja siitä kerrottiin Ylen uutisissa kyseisen päivän iltana. Toki suuria ryhmiä oli jo aiemmin laivalla Australiaan muuttaneet, kuuden viikon matkan taittaen valtamerien aallokoissa. Olipa yksi laiva jopa ajanut karille Sydneyn edustalla. Kaikki matkustajat selvisivät hengissä, eikä henkilövahinkoja aiheutunut, mutta sinne jäi monen maahan muuttajan vähäiset tavarat meren pohjaan.

Helsingin Sanomat olivat myös tapahtuman noteeranneet. Lehden HS 50 palstalla oli sunnuntaina 11.11.2018 juttu viidenkymmenen vuoden takaa, 11.11.1968 päivätyllä uutisotsikolla: *”Vuoden suurin siirtolaisryhmä lähti Australiaan.”*

Juttu jatkui: *”Vuoden suurin suomalainen siirtolaisryhmä lähti sunnuntaiaamuna lentokoneella Australiaan. Matkalle lähtijöitä oli kaikkiaan 163. Australian hallituksen tiedotustoimiston virkailija Neil McCann kertoi, että tänä vuonna on marraskuuhun mennessä Suomesta siirtynyt yhteensä 1331 ihmistä asumaan Australiaan. Elokuun ja lokakuun välisenä aikana on siirtolaisia ollut 603, joista elokuun osaksi jää 293, syyskuussa lähti 148 ja lokakuussa 162. McCannin mukaan Australiaan suuntautuva siirtolaisliike on kasvamassa entisestään.”*

Finnairin lentohistorian tutkinta antaa aihetta uskoa, että Helsinki-Vantaan lentokentältä lähti marraskuisena aamuna kaksi lentoa kohti Lontoota. Konetyyppi oli mitä ilmeisemmin Finnair Sud SE 210 Caravelle 10B. Veljeni Olavin muistikuvan mukaan, konetyyppi oli Super Caravelle, jonka keulassa luki *”Paavo Nurmi”*. Voidaanko siis tulkita, että poistuimme synnyinmaastamme lentävän suomalaisen kyydissä.

Kahden tunnin aikaeron takia saavuimme Lontooseen aamupäivällä paikallista aikaa. Jatkolento kohti Australiaa lähtisi vasta iltapäivällä, joten innokkaat matkaaajat siirrettiin lentokenttähoteleihin lepäämään ennen pitkää ja raskasta lentomatkaa. Siihen asti, kun hotelliin saavuttiin, muistikuvani ovat tyhjä, mutta siitä eteenpäin sitäkin selkeämmät. Toki muistia virkistävät valokuvat ja vanhat kaitafilmit.

Kun suomalainen nuori mies lähtee maailmalle, hän lähtee tyyllillä. Saapuessamme Lontoon Heathrown lentokenttähoteleihin, Centre Airport Hotel, minulla oli päällä kauluspaita, villaneule ja kaulassa kravatti. Olavilla oli päällä pikkutakki, Kaarinalla hame ja neuletakki, isällä puku, ja äidillä jakkupuku. Näissä pukeissa Nurmisen perhe asteli lontoolaiseen hotelliin. Hotellihuone, jossa oli kaksi sänkyä, oli melko ahdas viiden hengen perheelle, mutta kyllähän sielläkin aika jotenkin kului maailman karttaa ja tulevaa lentoreittiä ihmetellen.

Muutaman tunnin odottelun jälkeen meidät haettiin lentokenttähoteleista bussilla ja vietiin lentokentälle. Jännittävä lentomatkä odotti meitä. Mutta vielä se antoi meitä muutaman tunnin pitää jännityksessä, perhosten temmeltäessä vatsanpohjassa. Koneeseen oli tullut tekninen vika ja jouduimme odottamaan lentokentällä vielä ylimääräiset kuusi tuntia. Odottelu osoittautui tuskalliseksi aktiiviselle ja energiselle kaksitoistavuotiaalle pojalle. Aivan kuin perhoset vatsassa eivät olisi riittäneet, nyt tuntui olevan muurahaisia housuissa. Sen verran vaikeaa oli pysyä housuissaan. Oliko mikään pitkäveteisempää kuin muutaman tunnin odottelu lentokentän aulassa? Milloin pääsisimme matkaan, jota olimme niin pitkään odottaneet? En varmasti ollut ainoa, jonka odottelu teki levottomaksi.

Myöhään sunnuntai-iltana Australian kansallisen lentoyhtiön Qantas:in Boeing 707 *“flying kangaroo”*, lentävä kenguru, oli valmis lähtemään Lontoon Heathrown:n lentokentältä matkalle

toiselle puolelle maailmaa. Matkaan lähti Nurmisen perhe. Nyt se oli menoa. Ja paluuta ei olisi vähään aikaan. Kun kone oli lastattu ja kaikki matkustajat turvavöissään omilla paikoillaan, se työnnettiin hitaasti pois portilta. Koneen moottorit käynnistyivät, ja hiljakseen se mateli kohti kiitorataa. Käännyttyään kiitoradalle, se odotteli siellä hetken omaa vuoroaan, kunnes lupa lähtöön annettiin. Neljä Pratt & Whitney:n turbomoottoria mylvi ja jylysi saat- taen seiska-nolla-seiskan liikkeelle. Tunsin jännitystä vatsanpoh- jassani. Perhosetkin olivat ilmeisesti jähmettyneet jännityksestä paikoilleen. Vauhti kiihtyi ensin hitaasti, mutta moottoreiden voiman saattamana yhä nopeammin ja nopeammin. Lentokone täräsi hivenen tuntiessaan jokaisen asfalttipintaan muodostuneen epätasaisuuden. Värinä muuttui hetken päästä painottomuuden tunteeseen, kun ensin eturenkaat, ja sitten päärenkaat nousivat kiitoradan pinnasta. Olimme ilmassa. Mikä tunne! Veljeni, Olavi, voi pahoin, mutta minä sen sijaan olin aivan tohkeissani. Nautin suunnattomasti tuosta keveyden tunteesta. Rakkaus lentämiseen oli syttynyt.

Suuri lentokone oli likimain täynnä matkustajia. Kaksi Finnai- rin lennolla Lontooseen saapunutta ryhmää oli nyt kerätty yhteen koneeseen. Suomalaisia siirtolaisia, jotka rohkeasti lensivät kohti uutta elämää. Positiivisia ja innokkaita, mutta epätietoisia siitä, mitä tulevaisuus toisi tullessaan.

Ensimmäinen välilasku tehtiin Bahrainiin, jonne saavuimme aikaisin aamulla, kuuden tunnin ilmalennon jälkeen. Aurinko oli nousemassa itäisessä horisontissa Persian lahden yllä, kun teimme lähestymislaskua Manaman kaupungin yli. Lentokenttä näytti olevan keskellä ei mitään, ja ympäröivä alue näytti karulta kuin aavikko. Ja aavikkoahan se oli. Maasto oli tasaista, eikä yh- tään mäen nyppylää näkynyt missään. Olimme välilaskun ajan ulkona varjojen alla. Meille tarjoiltiin taateli- ja hedelmäkakkua ja virvokkeita. Lentokentän kiitoradan reuna-alueella aasi veti

perässään kärryä, jolla istui vanha mies turbaanipäähineessään ja valkoisessa kaftaanissaan.

Lyhyen välitankkauksen jälkeen matka jatkui kohti itää, ja seuraava välilasku tehtiin jo kolmen tunnin lennon jälkeen Karachissa, Pakistanissa, Arabian meren pohjoisrannikolla. Kuten Bahrainissakin, jouduimme poistumaan lentokoneesta, tällä kertaa terminaalirakennukseen, tankkauksen ajaksi. Astuessamme portaita alas lentokoneesta keskipäivän kuuma ilma iski vasten kasvoja. Lämpötila oli varmasti pitkälti päälle kolmekymmentä astetta. En ollut näin kuumaa ilmaa kokenut edes Espanjan lomamatkallamme kesällä 1967. Kaikki oli uutta ja ihmeellistä. Maisemat. Ilmasto. Lentäminen. Matkailu avartaa. Ja matkailu oli minusta kivaa. Olin kaikesta näkemästäni ja kokemastani innoissani. Hypin ja pompin innosta kuin kenguru konsanaan. Äidin piti jälleen kerran rahoitella vilkasta poikaansa, tutuksi tulleilla sanoilla. *”Käyttäydy ihmisiksi. Pidä pienempää ääntä. Älä häiritse muita ihmisiä.”*

Ja matka jatkui. Lentävä kenguru nousi taas ilmaan ja korkeuksiin. Kasvot liimattuna lentokoneen ikkunaan, katselin, kuinka maanpinta loittoni lentokoneen noustessa aina ylemmäs ja ylemmäs. Maanteillä kulkevat autot, ja teiden välissä olevat asuinalueet ja rakennukset pienenivät mitä korkeammalle nousimme. Se näytti niin hauskalta. Autot olivat kuin leikkiautoja. Kaikki näytti niin pieneltä korkealta katsottuna.

Boeing 707 lentokoneen matkustamo oli jaettu kahteen osaan keskikäytävällä. Istuimia oli kolme vierekkäin molemmin puolin käytävää. Koska perheessämme oli viisi jäsentä, saimme käyttööme kaksi peräkkäistä penkkiriviä matkustamon vasemmalta puolelta. Se mahdollisti meille kaksi ikkunapaikkaa. Minun ei tarvinnut edes kinuta päästä ikkunapaikalle. Olavi ja Kaarina eivät siitä niin välittäneet, joten sain koko matkan nauttia maisemien katselusta. Se oli mahtavaa, etenkin nyt, kun lensimme

päiväsaikaan. Katselin ikkunasta, kun lensimme yli Indus-joen vihertävän jokilaakson, ja Pakistanin ja Intian kuivahkon näköiset alangot. Vasemmalla puolella nousi Himalajan vuoristo korkeuksiin piirtyen vasten taivaanrannan horisonttia. Näkymä oli suurenmoinen. Valtava vuoristolinja näytti jylhältä. Maantiedon tunnilta oli jäänyt mieleen Himalajan vuoristo ja sen korkein huippu, Mount Everest, joko nousi 8848 metrin korkeuteen. Olin haltioitunut kaikesta näkemästäni.

Seuraava ja viimeinen välilasku oli Singaporessa, mihin saavuimme yön pimeydessä. Taas kerran koko konkkaronkka ulos koneesta terminaaliin. Lämmin kostea ilma hiveli ihoa. Ilma oli tukahduttavan kostea. Kuin huonosti lämmitetty sauna. Vaikka kello lähenteli keskiyötä, lämpötila oli kolmenkymmenen asteen paikkeilla. Ei se lämpötila mitään, mutta tuo kosteus. Monelle tuli yllätyksenä miten epämukava suomessa niin suosituksi tullut nailonpaita oli. Kosteassa ilmassa ihohuokosten erittäessä hikeä, paita tarttui epämukavasti ihoon kiinni.

Välitankkauksen jälkeen räyhäisen näköiset suomalaiset maailmanmatkaajat nousivat takaisin koneeseen kuin zombit. Taisi ruveta matkaväsymys painamaan. Olihan siitä kulunut jo kolmekymmentäneljä tuntia, kun olimme Helsinki-Vantaan lentokentältä matkaan lähteneet. Viimeinen siivu lennettiin yöaikaan, joten ei ollut minullakaan paljon nähtävää lentokoneen ikkunasta. Siinä oli hyvä vaihe yrittää nukkua, kuten näytti tekevän moni muukin. Ei siinä kuitenkaan kovin moneksi tunniksi ehtinyt silmiä sulkea, kun jo uusi aamu alkoi sarastaa Australian mantereen yllä.

Kaikki oli niin kiehtovaa, että en malttanut enää nukkua, vaan jälleen nenä kiinni ikkunassa katselin alla olevaa maisemaa, joka oli nyt tyystin muuttunut. Aurinko nousi itäisessä horisontissa antaen valoa Australian punertavan keltaisen kuultavalle aavikolle, jonka yli lensimme. Kuivat jokisuistot ja suolajärvet erottuivat tasaisessa maastossa. Edetessämme kaakkoon kohti

päämääräämme, karun näköinen autiomaa muuttui ensin ruskean keltaiseksi alangoksi, ja sitten vehreämmäksi, kun maastoa peitti tummanvihreä eukalyptus metsä. Lensimme yli Great Dividing Range vuoriston, joka kulki Australian itärannikon suuntaisesti ollen yli kolme tuhatta kilometriä pitkä vuoristoketju. Wikipedian mukaan se on maailman viidenneksi pisin sellainen.

Koko matka oli ollut jännittävää. Niin paljon uutta nähtävää, ja ensimmäinen kokemus lentomatkustamisesta oli erityisen kiehtovaa. Olin jo nyt nähnyt paljon suurta maailmaa. Toki vain ilmasta käsin. Nyt jo tutuksi tullut lentävä kenguru lähestyi Sydneyn lentokenttää. Lentokone aloitti laskeutumisen kohti lopullista päämäärää. Lähestyimme lentokenttää lännestä päin, ja allamme näkyi Sydneyn valtavan laaja esikaupunkialue. Sydney oli suurkaupunki, ja vuonna 1968 siellä oli noin 2,7 miljoonaa asukasta. Koneen laskeuduttua alemmas, kadut ja niiden varrella olevat omakotitalot erottuivat selkeästi. Katuja ja taloja näkyi kaikkialla, niin laajalti kun vain katse ylsi. Useassa talossa oli uima-allas takapihalla. Ai että, mitä minulla oli odotettavissa. Tulisimmeko mekin asumaan tuollaisessa hienossa omakotitalossa, jossa oli oma uima-allas. Olisihan se aivan mahtavaa verrattuna Turkian kyläkoulun opettajan asuntolaan, jossa olin siihenastisen elämäni asunut. Muutaman minuutin kuluttua lentokone laskeutui Kingsford-Smith lentokentälle. Olimme saapuneet Australiaan.

Land down under.

LUKU II

Kingsford-Smith lentokenttä sijaitsi Sydneyn eteläpuolella Botany Bay nimisen lahden pohjoisrannalla Mascot nimisessä kaupunginosassa. Kiitorata oli rakennettu lahden päälle, ja saapuvat lennot laskeutuivat lahden ylitse. Botany Bay oli historiallinen maamerkki Australialaisille. Botany Bayn etelärannalla lahden suuaukon laitamilla sijaitsi paikka, jonne Australian löytänyt tutkimusmatkailija James Cook oli ensimmäisen kerran astunut Australian mantereelle vuonna 1770. Nyt liki kaksi vuosisataa myöhemmin Australian maan kamaralle astui Nurmisen perhe.

Matka oli ollut uuvuttavan pitkä. Saavuimme Sydneyyn aamupäivällä marraskuun 12. päivä. Olimme lähteneet matkaan Helsingistä neljäkymmentäkaksi tuntia aiemmin. Yöunet olivat lentomatkan aikana jääneet vähiin ja olimme rätiväsyneitä. Niin näytti olevan kanssamatkustajammekin. Suomalaisten kalpean väsyneitä kasvoja toinen toistaan seuraten, mutta se ei heijastunut muutoin heidän olemuksessaan. Uskon, että kaikki, niin kuin minäkin, olivat innoissaan siitä mitä odottaa eteläisen pallonpuoliskon auringon alla. Olihan kaikki tulleet tänne vapaaehtoisesti haaveenaan parempi tulevaisuus. Paitsi ehkä Olavi, joka ei alun perinkään ollut halukas muuttamaan pois suomesta jättäen entiset kaverinsa taakseen.

Muodollisuudet lentokentällä sujuivat suhteellisen nopeasti, ja pääsimme odottamaan matkatavaroitamme. Niissä viidessä matkalaukussa, jotka hihnalle ilmestyivät, oli kaikki meidän sen hetkinen omaisuus. Niillä piti alkuun pärjätä. Matkatavaroiden noutamisen jälkeen meidät opastettiin ulos terminaalista, ja

odottaviin busseihin. Pian pääsisimme lepäämään uudessa kotimaassamme. Tuo kuulosti jännittävältä. Uusi kotimaa. Mutta voisiko suomea niin vain unohtaa?

Australian aurinko helli uusia maahan muuttajia. Lämmin ilma hiveli ihoani, kun kävelimme ulos terminaalirakennuksesta auringon paisteeseen. Aamupäivän kirkkaus oli niin voimakas, että silmiä piti siristellä. Mutta tuo lämpö. Se oli kuin kaunis hellepäivä suomen kesässä. Olimmehan saapuneet kesämaahan, ja vieläpä eteläisen pallonpuoliskon kesän kynnyksellä. Väsymys ei minua paljon painanut, kun innoissani riensin bussille oppaiden perässä. *"Älä juokse, rauhoitu"*, kuului äidin sanat toppuutelleen vilkkaan innokasta kuopustaan.

Busseja odotti lukuisa määrä, ja meidät ohjattiin bussiin, joka veisi meidät vastaanottokeskukseen, siirtolaishostelliin Unanderaan. Siinä vielä odoteltiin tovi, ennen kuin pääsimme matkaan. Ja kuumuus. Se tuntui vielä pahemmalta paikallaan seisovassa bussissa. Ja vaikka ikkunat olivat auki, niin ilma ei kiertänyt. Bussiin asteli kaikkiaan kolmisenkymmentä uutta suomalaista siirtolaista. Nelihenkisen perheen kolmevuotias poika ja kaksivuotias tyttö kinusivat mehua tunkkaisessa bussissa. Nyt vain heidän vanhemmillaan ei ollut mitään juotavaa jäljellä, eikä ollut muillakaan kanssamatkustajilla. Jano, sen sijaan, oli kaikilla.

Ihmiset bussissa, aikuiset ja lapset, suomalaiset siirtolaiset, olivat vieraita toisilleen. Vielä tässä vaiheessa. Mutta pian he tutustuisivat toisiinsa, kuten myös jo Australiaan asettautuneisiin kansalaisiinsa, ja muodostaisivat sekalaisen seurakunnan, joka vaalii yhteisiä perinteitä. Kaikilla samankaltainen syy Australian muuttoon. Aloittaa uusi elämänvaihe. Aloittaa puhtaalta pöydältä. Uusi alku. Kaikki samalla tavalla sitoutuneita uuteen elämään uudessa maassa. Kaikki olivat tehneet lupauksen palvelu uutta maata vähintään kaksi vuotta. Se oli ehtona kelpoisuuteen siirtolaiseksi Australian maahanmuutto hankkeessa, jossa

Australian valtio maksoi matkat uusille tulokkaille. Jos poistuit maasta ennen tuota kahden vuoden aikamäärettä, jouduit korvaamaan matkasta aiheutuneet kustannukset Australian valtiolle. Kaksi vuotta vähintään. Se oli minullakin tiedossa. Että, ainakin kaksi vuotta täällä asuttaisiin. Se ei kuitenkaan tuntunut niin lopulliselta.

Tässä vaiheessa, ennen kuin bussi lopulta lähti liikkeelle, odotus tuntui ikuisuudelta. Mutta vihdoinkin olimme matkalla Unanderran hostelliin, joka sijaitsi Wollongongin kaupungissa. Sen enempää emme hostellista tai paikkakunnasta tiedäneet. Emme edes sitä, kuinka kauan bussimatka sinne kestäisi. Bussi kulki valtatieä nimeltä Princess Highway, Sydneyn eteläosan esikaupunkialueen läpi. Istuin taas nenä kiinni ikkunassa, ja tein tarkkaavaisia havaintoja. Luin liikenneopasteista eriskummallisia paikallisia paikkanimiä: Brighton-Le-Sands, Kogarah Bay, Blakehurst, Sylvania Waters, Kirrawee, ja Loftus, joka sijaitsi The Royal National Park:in, kuninkaallisen luonnonpuiston, laitamilla.

Katujen varsilla oli kauppoja, liikekiinteistöjä, ja omakotitaloja. Hienoja omakotitaloja. Sellaisia, joita jo lentokoneesta käsin ihailin. Yleisen katukuvan muodosti kaksikaistainen tie, jonka reunassa oli betonireunus, ja sen takana kapea suikale nurmikkaa. Nurmikaistaleen toisella puolella oli betoninen vajaan metrin levyinen jalkakäytävä, ja sen takana liikekiinteistöt ja aidatut pihalueet. Betonipintaiset liittymät johtivat talojen pihoihin ja autokatoksiin. Talojen pihoissa kukoisti vihreä, hyvin hoidettu nurmikko, vihreitä pensaita sekä eukalyptus- ja palmupuita. Kukkapenkeissä eriväriset kukinnot loistivat hehkeydellään. Jacaranda puut olivat kukassa, ja ne hehkuivat lilan värisenä aurinгон loisteessa.

Tuo näkymä muuttui radikaalisti matkan edetessä ohi Engadinen ja Heathcoten lähestyessämme Waterfallia jättäen taaksemme Sydneyn eteläiset asuinalueet. Pääsimme todistamaan Australian

pensas- ja metsäpalon armottoman tuhon. Olimme pari viikkoa aiemmin suomen uutisissa kuulleet suurista metsäpaloista Sydneyn eteläpuolella. Nyt näimme tuon luonnonkatastrofin aiheuttaman hävityksen. Bussiin laskeutui synkkä hiljaisuus, kun kaikki katselivat epäuskoisina ympärilleen. Molemmiin puolin valtatieä, eukalyptus metsä oli palanut karrelle. Jäljellä oli vain mustanharmaaksi palaneet puun rungot ja niiden oksat. Kaikki puiden lehdet, kuten myös aluskasvillisuus oli täysin tuhoutunut. Maa oli harmaan tuhkan peitossa. Näkymä oli synkän epätodellinen. Luonto näytti täysin kuolleelta, mustana ja harmaana kuvana. Eniten minua huoletti kenguruiden ja koaloiden kohtalo. Miten ne olivat selvinneet tästä tuhosta. Miten elämä jatkuisi? Miten elämä jatkuisi uusille siirtolasille? Entinen elämä oli nyt suomessa kuollut, ja uusi elämä alkamassa uudessa kotimaassa. Mutta samaan tapaan kuin ihmisten elämä, tuo eukalyptus metsä lähtisi uudelleen eloon, aloittaen uuden kukoistuksen.

Sama tuhoutunut kuva jatkui usean kilometrin verran, kunnes sivuutimme Warefallin ja lähestyimme paikkakuntaa nimellä Helensburg, joka sijaitsi Woronora ylätasangolla. Siellä maisema muuttui normaaliksi kuivaksi eukalyptus metsäksi. Tämä oli ensimmäinen kosketuksemme Australian maaperään, joka koostui pääosin hiekkakivestä, joka ei näyttänyt kovinkaan hedelmälliseltä. Australian metsissä ei ollut suomessa esiintyvää humuskerrosta, joka mahdollisti rehevän aluskasvillisuuden. Natiivi Australian kasvisto oli täysin erilainen pohjoiseurooppalaiseen verrattuna.

Kun jatkoimme Helensburgista kohti Bulli Topsia maasto muuttui kumpuilevaksi. Mount Ousleyn jälkeen, kun aloimme laskeutua tasangolta kohti rantaa Mount Ousley Roadia pitkin, muuttui maasto vieläkin jyrkemmäksi ja vuoristomaiseksi. Laskeutuessamme jyrkkää mäkeä alaspäin, Wollongong esikaupunkialueineen avautui edessämme. Näkymä oli upea. Bumerangin

VALKOINEN AUSTRALIA

Toinen suuri siirtolaisaalto Suomesta Australiaan tapahtui 60-luvun lopulla. Edellinen oli ollut kymmenkunta vuotta aiemmin. Australiaan muutti vuonna 1968 tilastojen mukaan noin 1,500 suomalaista, pääosin Australian valtion tukemana. Matkaan lähti myös Nurmisen perhe Liikkalan Turkian kylältä keskeisestä Kymenlaaksosta.

Valkoinen Australia kertoo Australiaan muutosta ja siirtolaisuudesta perheen kuopuksen, 12-vuotiaan pojan näkökulmasta, ja sopeutumisesta uuteen kulttuuriin ja koulunkäyntiin hänen teinivuosinaan.

Miten kaksi kulttuuria kohtaavat? Miten teini-ikäinen poika sopeutuu uuteen ympäristöön toisella puolella maailmaa? Mitä ongelmia kielitaidottomuus tuo tullessaan, ja miten se vaikuttaa koulunkäyntiin ja uuden oppimiseen? Miten se vaikuttaa teini-ikäisen kehitykseen?

Tarinassa pureudutaan kouluväkivaltaan, sekä rasismiin, joka vielä 60-, ja 70-luvulla vallitsi Australiassa, jossa siirtolaisuus alun perin perustui niin kutsuttuun ”White Australia Policy:iin”. Toisen maailmansodan jälkeen Australia katsoi olemassaolonsa edellytykseksi maan kansoittamisen ja väestömäärän nopean kasvun. Vaikka siirtolaisia tarvittiin, ja kaikki tahot Australiassa sen hyväksyi, siirtolaiset joutuivat kohtaamaan rasismia ja syrjintää.

Tähän ympäristöön ja maailmaan tuli teinipojan sopeutua. Orientoitua koululuokkaan, jossa hän oli ainoa ei-englantia puhuva oppilas. Selviytyä yksin kulttuurieron ja kielimuurin tuomista esteistä, ja sopeutumisen haasteista.

BoD

9 789528 052968